

RUOTSALAISEN RANTAOSAYLEISKAAVA
TÄYDENTÄVÄ LUONTOSELVITYS

ASIKKALA

2025

LUONTO PIHLAJA OY

Sisältö

1	Johdanto, maastotyöt ja menetelmät	2
1.1	Johdanto	2
1.2	Maastotöiden aikataulu ja toteutus.....	2
1.3	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys.....	2
1.4	Liito-oravaselvitys.....	2
1.5	Viitasammakko- ja sudenkorentoselvitys	2
1.6	Linnustoselvitys.....	2
1.7	Maisemaselvitys	2
2	Luontokohteiden arvottaminen ja arvoluokitus	3
3	Tulokset	4
4	Viitteet	24

Liite 1. Selvitettyjen kohteiden sijainti.

Työn tilaaja: Asikkalan kunta

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Luonto Pihlaja Oy

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 6/2025

Raportin päiväys: 5.6.2025

1 Johdanto, maastotyöt ja menetelmät

1.1 Johdanto

Tehtävänä oli rantayleiskaavan vaatimustason täyttävän luonto- ja maisemaselvityksen laatiminen Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaan. Selvitykset laadittiin alueille, joille oli tarkoitus osoittaa rakentamista, ja joita ei tätä ennen ollut selvitetty. Selvitettäviä muutosalueita oli yhteensä 13 kpl.

1.2 Maastotöiden aikataulu ja toteutus

Maastotyöt suoritettiin 3.5.-22.5.2025 välisellä. Kaavan muutosalueilla vierailtiin varhaisaamun ja aamupäivän tuntien aikana. Selvitysajankohtana kasvillisuus oli riittävän kehittyntä arvolajiston ja -luontotyyppien tunnistamiseen.

1.3 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Kaavamuutosalueiden kaikki kasvillisuuskuviot käytiin läpi. Selvityksessä huomioitiin luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit, valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaiset luontotyytit ja kasvilajit, direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muut harvinaiset lajit ja paikannettiin mahdollisten suojelullisesti arvokkaiden kasvilajien esiintymiä.

1.4 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvityksessä noudatettiin Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (*Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt*). Alueilla tehtiin vakiintuneen papanakartoitusmenetelmän mukainen selvitys.

Maastossa tarkistettiin liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, metsäiset joen- ja puronvarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset. Kartoitettavien kohteiden ennakkotunnistuksessa käytettiin apuna puusto- ja kasvupaikkatietoja. Lisäksi maastotyössä tehtiin lisätarkistuksia soveliailta näyttävillä kohteilla.

1.5 Viitasammakko- ja sudenkorentoselvitys

Viitasammakoiden esiintymistä ja lisäselvitystarvetta arvioitiin elinympäristöjen perusteella ja iltayön 3.5.-4.5.2025 sijoittunut selvityskäynti tehtiin tunnistetuille kohteille. Lajin suosimia kohteita ovat luhtaiset rantaosuudet ja muut pienkosteikot. Karuilla ja kasvillisuudeltaan niukoilla rantaosuuksilla laji ei esiinny. Direktiivin sudenkorentolajien esiintymisen todennäköisyyttä arvioitiin elinympäristöjen perusteella.

1.6 Linnustoselvitys

Selvityksessä kaavamuutosalueilla havaittu huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

1.7 Maisemaselvitys

Selvityksessä arvioitiin muutoskohteiden maisemallinen yleisluonne ja mahdolliset luonnonmaiseman kannalta erityisen tärkeät alueet.

2 Luontokohteiden arvottaminen ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnonkohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Silmälläpidettävät lajit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppisiin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyypit esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioidut geologiset alueet kuten kalliot, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeitä tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvotettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

3 Tulokset

Liito-oravaselvityksessä ei yhdeltäkään kohteelta tehty havaintoja liito-oravan papanoista. Kohteisiin ei kuulunut lajille erityisen hyvin soveltuvia alueita.

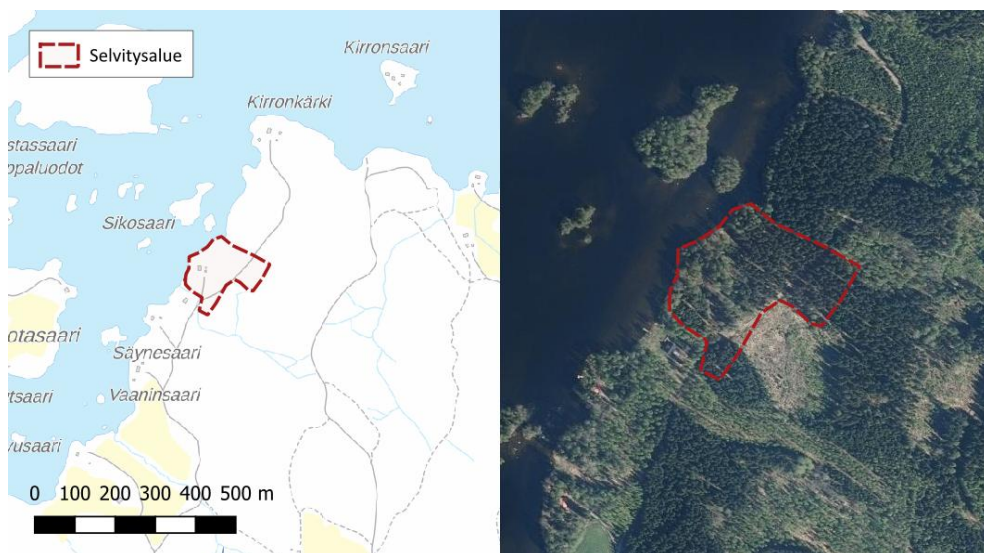
Viitasammakkoselvityksessä tehtiin iltayön selvityskäynti neljälle kohteella. Näistä kahdella havaittiin viitasammakkojen lisääntymispaikkoja. Havainnot on esitetty kohdekuvausta yhteydessä. Kohteiden rantaosuuksien arvioitiin soveltuvan huonosti direktiivin sudenkorentolajien elinympäristöiksi, eikä lisäselvitystä arvioida tarpeelliseksi.

Linnustossa ei tehty havaintoja petolintujen pesäpuista. Muutamilla kohteilla esiintyi edelleen suhteellisen tavallisia uhanalaisia metsälajeja kuten pyy ja töyhtötiainen. Kohteilla ei havaittu linnustolle erityisen merkittäviä alueita. Havainnot on kerrottu kohteiden kuvauksissa.

Kasvillisuus- luontotyyppi ja maisemaselvityksen tulokset on esitetty seuraavassa muutoskohteittain. Kartoilla on esitetty luontoselvitetty alue, joka voi olla laajempi kuin varsinaisen kaavamuutoksen alue. Kohdekuvauksissa on esitetty ensin rantatyyppin kuvaus ja sitten muun alueen kuvaus.

Kohde Kirronkärki (1)

Kohde sijoittuu Kalkkistenkosken alapuoliselle virtaosuudelle sen itärannalle.

Kuva 1. Kohteen 1 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu ja vesi virtaavaa. Ilmaveroista kasvillisuutta on vain niukalti. Vieraslaji isosorsimoa esiintyy. Rantaviiva on lohkareinen ja pohja kivinen. Tervaleppää kasvaa rannan tuntumassa.

Kuva 2. Kohteen 1 rantatyyppi ja olemassa olevan rakennuksen viereistä varttunutta metsää.

Kohteella on olemassa oleva rakennuspaikka, jossa on lomarakennus ja talousrakennuksia. Alueen luonto on eriasteisesti hoidettua. Rakennuksen pohjoispuolella on varttunutta mäntyvaltaista puustoa. Kasvupaikka on tuoretta kangasta (MT). Rakennuspaikasta koilliseen on monotonista varttuvaa lehtomaisen kankaan (OMT) kuusikkoa. Rakennuspaikan eteläpuolella on tiheää kuusitaimikkoa. Pohjoisen kiinteistörajan tuntumassa on pienialaisesti kulttuurivaikutteista tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT) ja kosteaa keskiravinteista lehtoa. Lajistossa esiintyy hiirenporrasta ja taikinamarjaa. Puusto on nuorta harmaaleppää ja pihlajaa. Kohteella tavattiin uhanalainen töyhtötiainen (VU). Sikosaarten alueella oli härkälinnun (NT) reviiri.

Kuva 3. Kohteen 1 ympäröivää monotonista kuusimetsää ja taimikkoa.

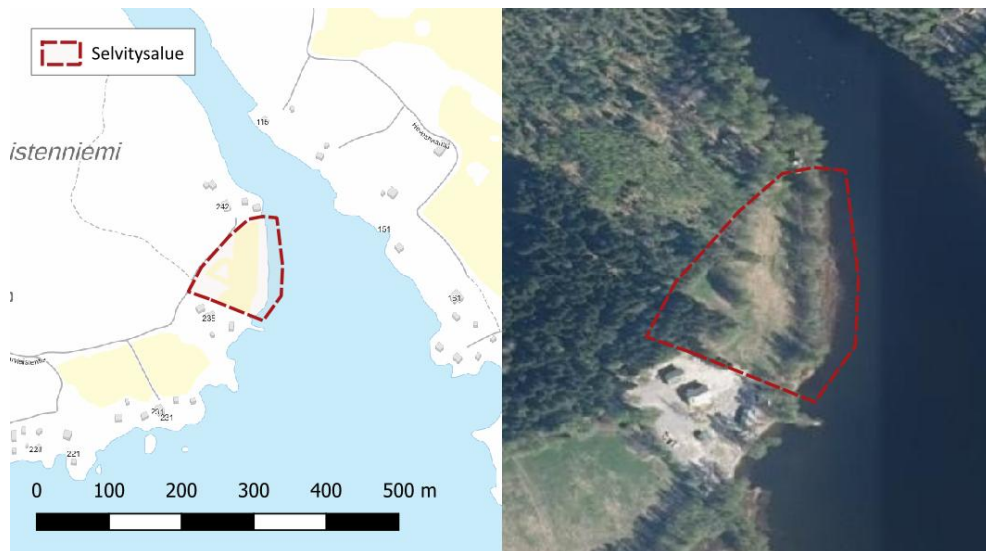
Maisemallisesti kohde kuuluu alueeseen Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaiset VAM040040, joka on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Lisäksi kohde on osa Kalkkistenkoski ja -kanava – maakuntakaavan maisema-alue.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja. Sijainti maisema-alueella huomioitava kaavamääräyksissä ja mitoituksessa.

Kohde Harviaistenniemi (2)

Kohde sijoittuu Harviaistenniemen itärannalle Kalkkisten alueella.

Kuva 4. Kohteen 2 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on rehevä ja luhtainen. Vallitseva laji on vieraslaji isosorsimo. Muuta lajistoa ovat esimerkiksi rentukka, kurjenmiekka, järviruoko, kurjenmiekka ja pajut, Pellon ja luhdan rannassa on kapealti pellonreunuslehtoa, jossa puustossa on harmaaleppää ja tuomea. Vieraslajeista alueella kasvaa yleisesti lupiinia ja rantapensaikossa myös korallikanukkaa. Vesilinnustossa tavattiin tavi ja rantasipi.

Kuva 5. Kohteen 2 rantaluhtaa ja vanhaa peltomaata.

Pääosan rajauksesta muodostaa vanha peltomaa. Viljelyksen vaikutus on nähtävissä myös peltojen reunametsissä. Lounaisnurkassa on pieni kuvio tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT), jonka lajistoa ovat esimerkiksi lehtokuusama ja taikinamarja. Puusto on monotonista varttuvaa kuusta. Länsireunan tienvarressa kasvaa varttuneita haapoja.

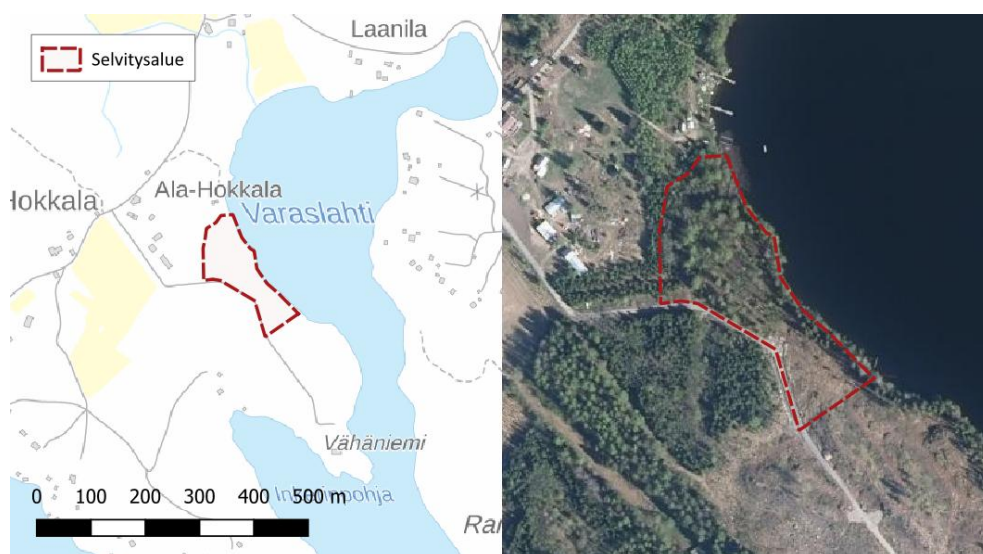
Kuva 6. Kohteen 2 lehtokuusikkoa ja tieuran varren haapoja.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja.

Kohde Varaslahti (4)

Kohde sijoittuu Varaslahden länsirannalle Hopeaselän alueella.

Kuva 7. Kohteen 4 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on törmäinen ja karu. Pohja on hietaa. Ilmaveroista kasvillisuutta ei juuri esiinny. Rannassa on kapea puurivi, jossa lähinnä kuusta ja muutamia haapoja.

Kasvupaikka rajauksella on pääosin tuoretta kangasta (MT) ja kalliosilla osilla kuivahkoa kangasta (VT). Maaperä on louhikkoista ja alueella on kalliopaljastumia. Puusto on uuden rakennuspaikan alueelta hakattu noin 5 vuotta sitten. Rakennuspaikan pohjoispuolinen alue on vanhoja koivuja ylispuina kasvavaa sekataimikkoa.

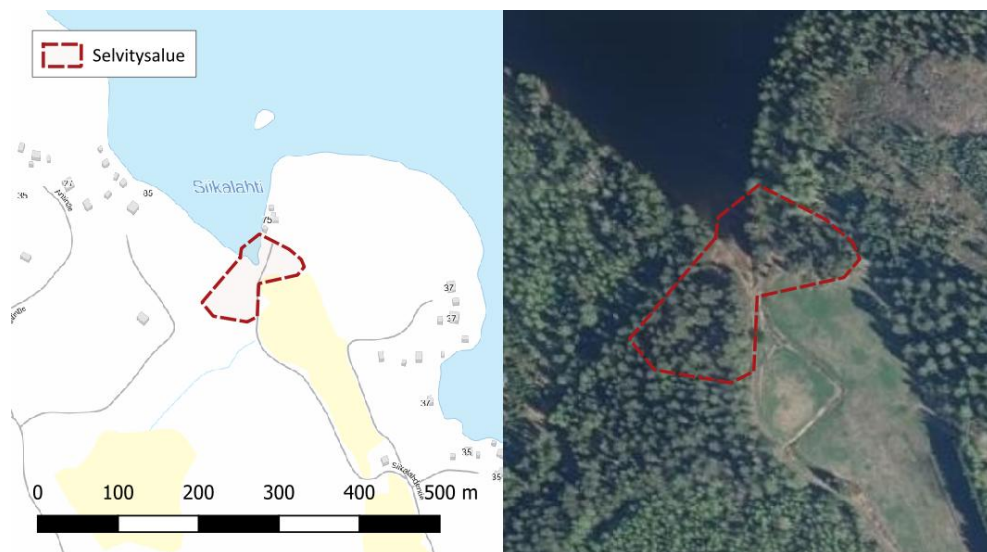
Kuva 8. Kohteen 4 rantatyyppi ja rakennuspaikan hakkuuaukeaa.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja.

Kohde Siikalahti (5)

Kohde sijoittuu Hopeaselän Siikalahden pohjukkaan Hopeaselän alueella.

Kuva 9. Kohteen 5 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen ranta on täyttömaata, joka on syntynyt alueelle tehdyn kaapelin kaivuun yhteydessä. Vieraslaji isosorsimo muodostaa kasvillisuuden pääosan.

Kasvupaikka rajauksella on lehtomaista kangasta (OMT) ja osin tuoretta kangasta (MT). Puusto on varttunutta kuusta. Alueelta tavattiin Etelä-Suomessa melko harvalukuinen pihkakääpä. Lahdukan länsipuolinen alue on hoidettua varttuvaa männikköä.

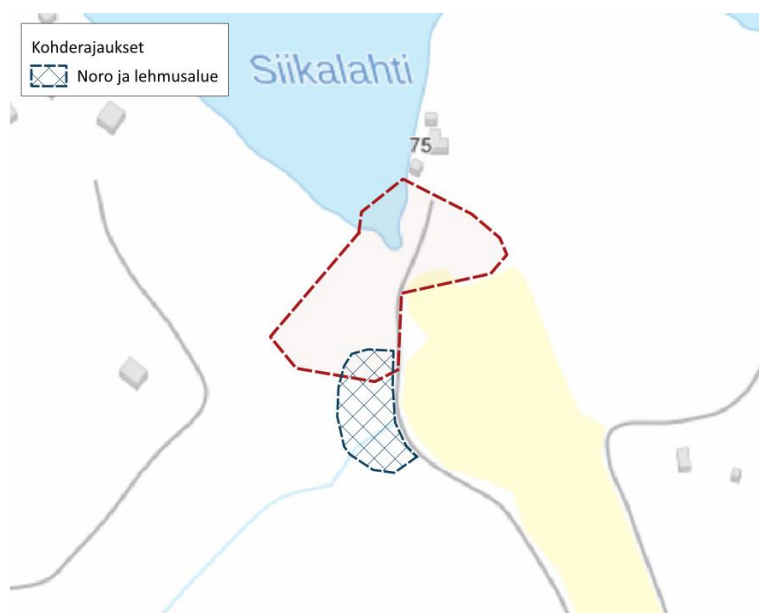

Kuva 10. Kohteen 5 isosorsimoa kasvava rantatyyppi ja rannan täyttömaata.

Kuva 11. Kohteen 5 rakennuspaikan kuusikko ja rakennuspaikasta etelään sijoittuva noro.

Selvityskohteen eteläpuolella on luonnontilainen norojakso. Alueella kasvaa metsälehmusta. Runkopuita laskettiin alueelta 15 kappaletta, lisäksi esiintyy alikasvoksena olevia pensasmaisia metsälehmäksiä. Puusto on lehtipuustoa ja varttunutta kuusta. Noron lähialueella kasvupaikka on tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT). Noro on joskus oikaistu mutta palautettu sitten jyrkältä loppuosaltaan alkuperäiseen uomaan. Luonnontilainen jakso on melko lyhyt ja ei siksi erityisen edustava. Kohteella esiintyy uhanalainen pyy (VU). Norokohde sijoittuu muuttuneisuutensa johdosta luokkaan 3 monimuotoisuutta turvaavat kohteen ja tietyin varauksin vesilain suojaamana norona luokkaan 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

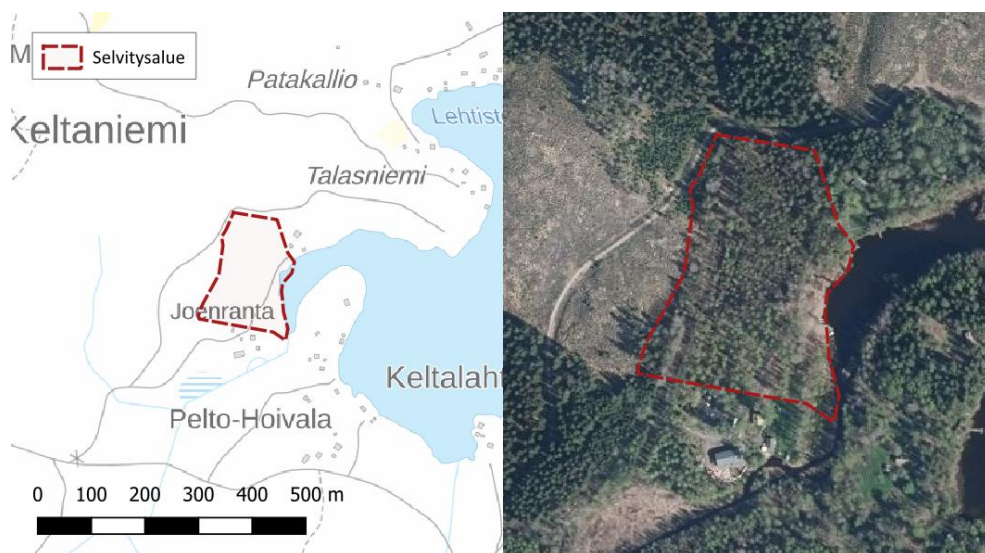
Kuva 12. Kohteen 5 rakennuspaikan läheisyyteen sijoittuvan noron ja lehmusalueen sijainti.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja rakennuspaikalla. Eteläpuolinen noro ja lehmusalue jätettävä suunnittelun ulkopuolelle.

Kohde Keltalahti (6)

Kohde sijoittuu Koivuselän Keltalahden pohjukkaan Hopeaselän alueella.

Kuva 13. Kohteen 6 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen ranta on Keltalahden pohjukkaa, johon laskee Vuorenlamminoja. Ranta on melko rehevää ja kapean luhtaista. Kasvillisuus on pääosin järviruokoa. Merkittävä osa selvitetystä rantaviivasta on muuttunut laajamittaisissa hiekkapitoisissa maatäytöissä. Alueella on myös venelaituri ja uudet rakennuksen perustukset.

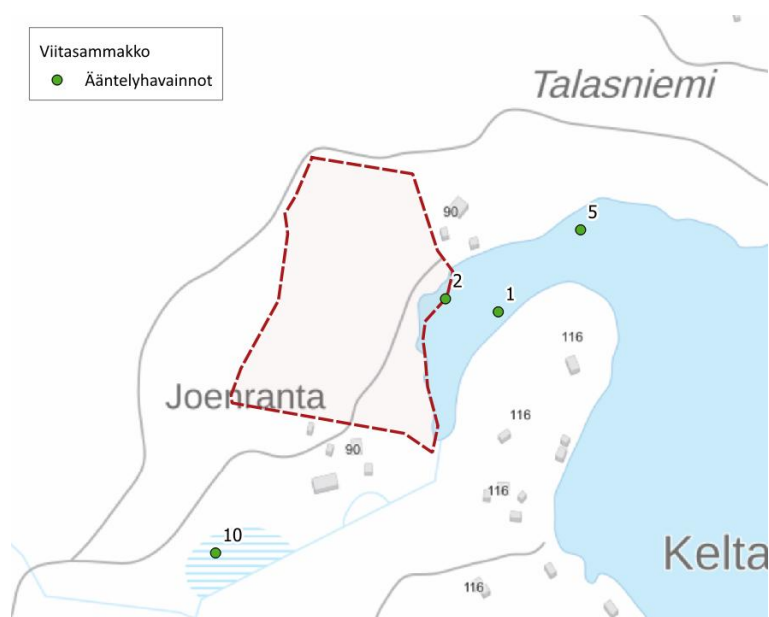
Kuva 14. Kohteen 6 alkuperäistä rantatyyppiä ja tehtyä maatäyttöä.

Kasvupaikka rajauksella on vanhaa peltomaata, joka on paikoin hyvin kosteaa. Puusto on pääosin harvahkoa koivua ja paikoin haapaa. Lajistoon kuuluu koiranputkea, karhunputkea, ojakellukkaa, rönsyleinikkiä, suo-ohdaketta, rentukkaa ja korpikaislaa. Ajouralla kasvaa myös kevätlinnunsilmää. Rajauksen länsilaidalla on vanhassa pellon reunassa järeitä haapoja.

Kuva 15. Kohteen 6 vanhaa kosteapohjaista peltomaata.

Kohteen lähialueella on vanhoja havaintoja viitasammakoista. Nyt havaittiin ääntelijöitä näillä kohteilla ja myös muutamissa uusissa pisteissä, joista toinen sijaitsee selvitysalueella. Täyttömaiden pohjoispuoleisella rantaosuudella havaittiin 2 soidintavaa yksilöä rantaluhdalla. Kohde on arvoluokassa 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

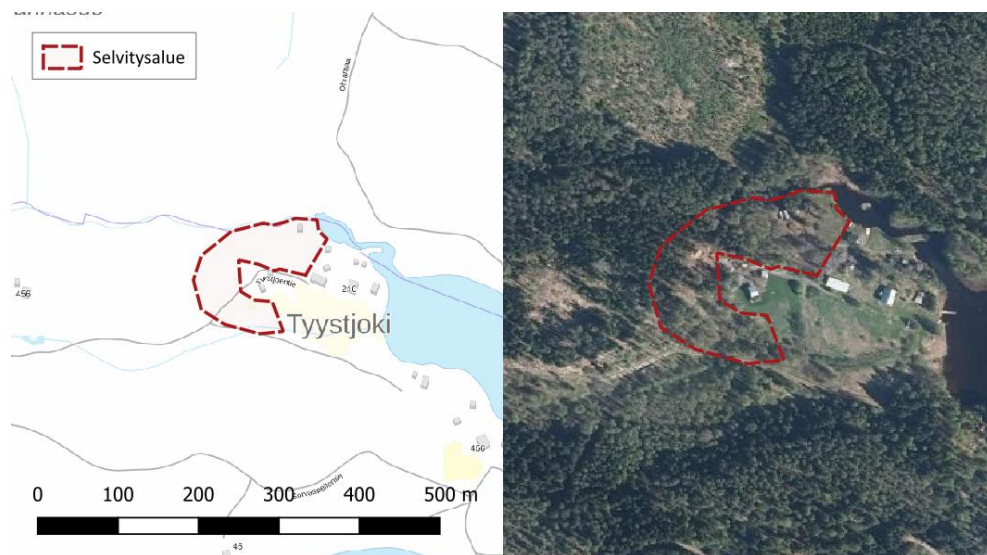
Kuva 16. Kohteen 6 ympäristön viitasammakkohavainnot.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin tai uhanalaiseen lajistoon liittyvä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja. Rajauksen pohjoisreunassa huomioitava viitasammakon lisääntymispaikka.

Kohde Tyystjoki (7)

Kohde sijoittuu Ruotsalaisen alueelle Tyystjoen tilan ympäristöön.

Kuva 17. Kohteen 7 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen ranta muodostuu Rajaojan nimellä kartoissa olevan puron rantaviivasta. Rantaviivaa on muokattu voimakkaasti ja sille on tehty allasmainen ruoppaus. Ruoppausmassaa on ilmeisesti läjitetty ylemmäs puron varteen. Tyypillistä lajistoa puron alajuoksun varressa ovat korpikaisla ja järviruoko. Ylävirtaan mentäessä puro muuttuu luonnontilaisemmaksi. Puron varressa on kosteaa lehtoa, jonka lajistoa ovat esimerkiksi hiirenporras, käenkaali, rentukka, mesiangervo, mustaherukka ja tuomi. Puustossa on runsaasti tervaleppää.

Kuva 18. Kohteen 7 muokattua purojaksoa ja ruoppausallasta.

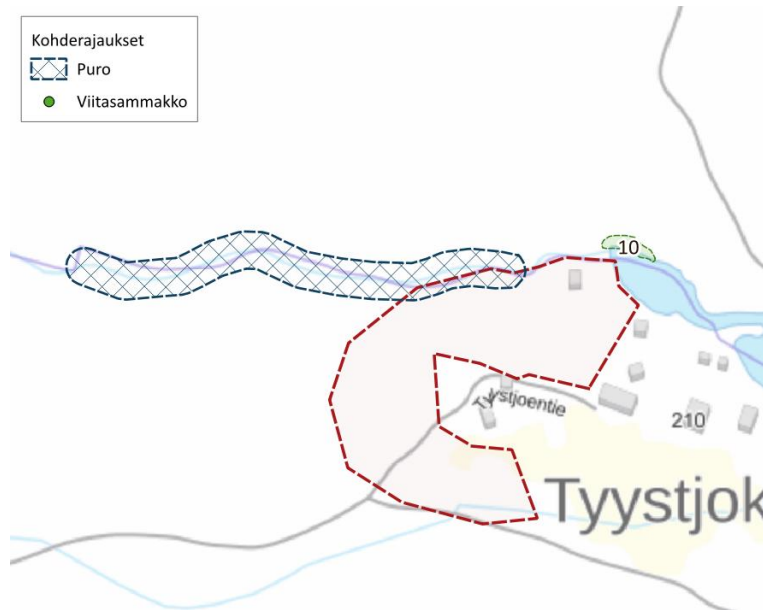
Kohteen rakennusten lähialueella on melko kostepohjaisia maaperältään muokattuja vanhoja peltomaita. Lajistossa yleisiä ovat korpikaisla, rönsyleinikki ja mesiangervo. Puusto on pääosin nuorta ja koivuvaltaista. Rakennusten länsipuolella on varttuvaa lehtomaisen kankaan (OMT) talousmetäkuusikkoa ja ylempänä osin kallioisella pienellä kukkulalla varttunutta lehtomaisen kankaan (OMT) sekametsää.

Kuva 19. Kohteen 7 talousmetsänä hoidettua kuusikkoa ja tervaleppää kasvavaa luonnontilaisen kaltaista purojaksoa rakennuspaikan länsipuolella.

Puronvarsi rajattiin luonnontilaisen kaltaiselta osaltaan arvokkaana luontokohteena. Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet on luokiteltu vaarantuneiksi (VU). Jossain määrin alentuneen tilansa vuoksi kohde sijoittuu luokkaan 3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Ruopatus alueen pohjoislaidalla todettiin viitasammakon lisääntymisalue, jossa oli äänessä noin 10 yksilöä. Kohde on arvoluokassa 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

Kuva 20. Kohteen 7 läheisen luonnontilaisen kaltaisen purojakson sijainti ja todettu viitasammakon lisääntymispaikka.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja itse rakennuspaikalla. Rakennuspaikasta länteen arvokas puronvarsi. Puron pohjoisrannalla huomioitava viitasammakon lisääntymispaikka.

Kohde Pakkaskallio (8)

Kohde sijoittuu Rutalahden länsirannalle Maajoinlahden eteläpuolelle.

Kuva 21. Kohteen 8 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu. Eteläinen niemenkärki on louhikkoinen ja pohja kivinen. Pohjoisen niemenkärki on kalliopaasi. Ilmaveroista kasvillisuutta esiintyy niukasti.

Kuva 22. Kohteen 8 rantatyyppi kuvattuna eteläisestä niemenkärjestä pohjoista niemeä kohti ja eteläisen niemen kärkialue.

Kasvupaikka rajauksella on pääosin tuoretta kangasta (MT) ja niemien kärkien karummilla osilla kuivahkoa kangasta (VT). Maaperä on kumpuilevaa ja sillä kulkee jääkauden muodostumana kiviharjanne. Haapaa on puustossa jonkun verran. Puusto keskiosassa on varttuvaa kuusivaltaista sekametsää. Rannan tuntumassa ja länsilaidan harjanteella on enemmän mäntyä. Metsiä on harvennettu ja hoidettu talousmetsinä. Tyyppilajistoa ovat mustikka ja seinäsammal. Pohjoisosassa on vanhaa peltoa, jossa kasvaa juuri harvennettua harmaaleppää ja koivua. Vanhan pellon reunoissa on kapealti tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT). Pohjoisen niemenkärjen alueella on vanhaa puustoa ja kärjellä on paikallista maisemallista arvoa.

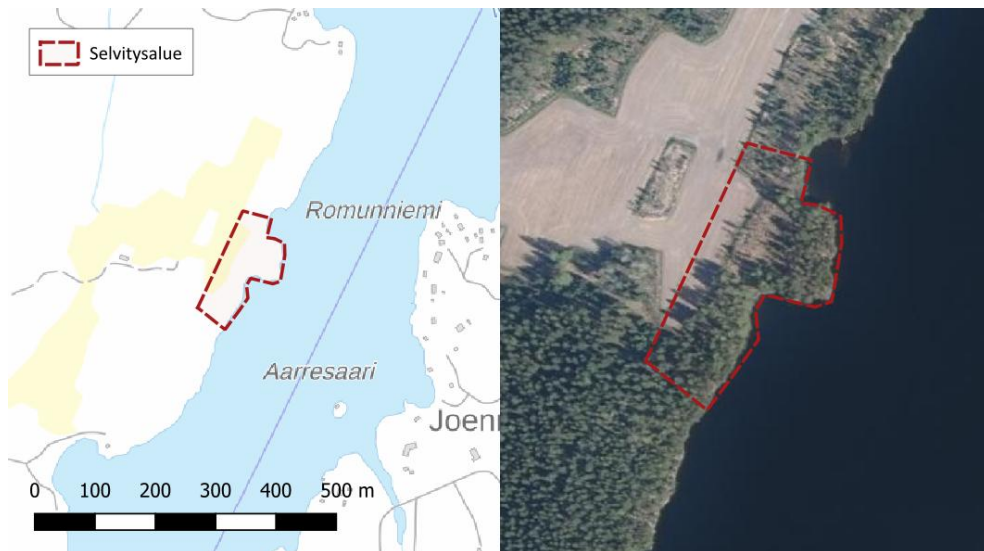
Kuva 23. Kohteen 8 varttunutta talousmetsää ja harvennettua lehtipuuvaltaista vanhaa peltoa.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja. Pohjoinen niemenkärki lähimaisemassa erottuva kohde.

Kohde Venäjänniemi (9)

Kohde sijoittuu Rutalahden länsirannalle Romunniemeä vastapäätä ja välittömästi kohteen Venäjänniemi 3 pohjoispuolelle.

Kuva 24. Kohteen 9 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu ja kivinen. Ilmaveroista kasvillisuutta esiintyy niukasti lähinnä niemen tyvellä molemmin puolin. Rantaviivassa tyypillisiä ovat suomyrtti ja heinät.

Kuva 25. Kohteen 9 kivistä rantaa ja suomyrttikasvustoa.

Keskisessä osassa kohdetta on jyrkkäpiirteinen kallioniemi, jossa on jäkäläpeitteisiä kalliopintoja. Puusto kallioalueella on varttunutta mäntyä. Niemellä on maisemallista merkitystä lähimaisemassa.

Kuva 26. Kohteen 9 kalliosta niemeä.

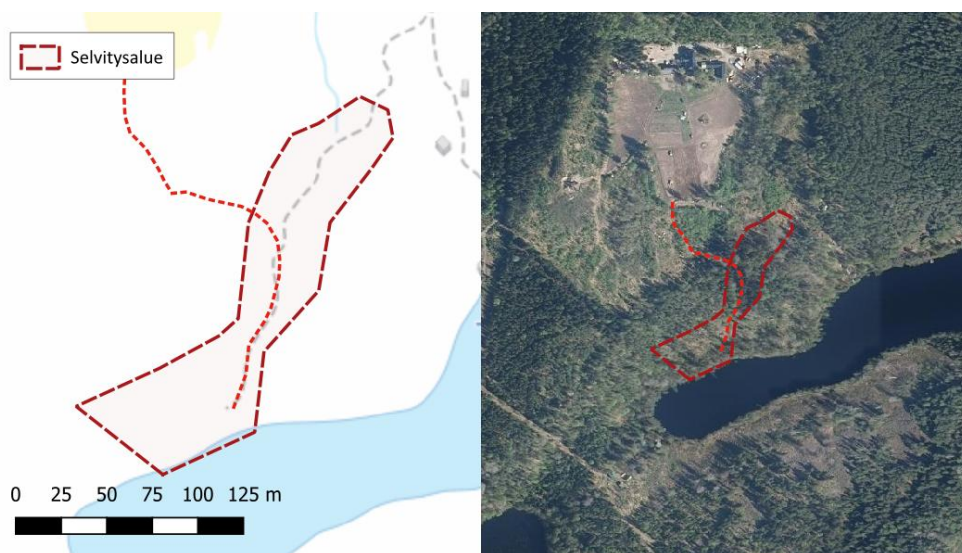
Niemen ja pellon välissä on tuoreeltaan hakattua heinittynyttä lehtomaista kangasta (OMT). Rajauksen eteläosassa on varttuvaa harvaa koivuvaltaista lehtomaista kangasta (OMT) ja kuusivaltaista noin 40-vuotiasta lehtomaista kangasta (OMT). Aivan eteläkärjessä nuorta mäntytaimikkoa.

Kuva 27. Kohteen 9 hakattua pellon ja kallion välistä osaa ja eteläosan harvaa koivikkoa.**Yhteenveto:**

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja. Kallioniemi huomioitava lähimaiseman kohde.

Kohde Taivatlampi (13)

Kohde sijoittuu Taivatlammen luoteisrannalle pitkän kalliojyräkännejakson ja lammen väliselle loivemmalle rinteelle ja rantatasanteelle.

Kuva 28. Kohteen 13 sijainti ja ilmakuva. Kartasta poikkeava todellinen metsäkoneura on esitetty katkoviivalla.

Selvitettävään alueeseen kuului itse rakennuspaikka ja sen pohjoispuolella sijaitsevan luonnonsuojelualueen läpäisevä katoille merkitty ajoura. Urat maastossa eivät vastanneet kartoilla näkyviä ja todellinen uran kulku on esitetty kartoilla punaisella

katkoviivalla. Suojelualueen kautta kartoilla Tuhkalaisentien päähän kulkevaa uraa ei voinut maastossa erottaa eikä se käytännössä ole kulkukelpoinen reitti.

Selvitetyn rakennuspaikan rantatyyppi on keskiravinteinen. Kasvillisuutta luonnehtivat niukka järviruoko, kurjenmiekka, kurjenjalka, jokapaikansara, raate ja suomyrtti. Leveää ilmaversoisluhtaa ei esiinny. Alueella on laituri. Puustona rantaviivassa on tervaleppää, koivua ja muutamia mäntyjä. Rantaviivan takana on mahdollisesti Taivatlammen pinnan laskun jälkeen paljastunut rantatasanne, jossa kasvaa rajauksen länsiosassa pääosin mustikkaa. Rajauksen kaakkoisnurkassa on kapealti laikuittaista metsäluhtaa. Tässä lajistossa esiintyy esimerkiksi järvikortetta, metsäimarretta, korpi-imarretta, mesiangervoa, suo-ohdaketta, metsäruusua, suo-orvokkia

Kuva 29. Kohteen 13 rantaviivaa ja rannan pohjoisosa luhtaista osaa.

Kalliorinteen alainen rakennuspaikka on kasvipaikaltaan kuivaa lehtoa. Puusto on harva ja pääosin hakattu. Puiden ikä vaihtelee suuresti, ja joukossa on muutamia varttuneita puuyksilöitä. Paikoin on lehtipuuvesaikkaa, jossa on esimerkiksi tiheästi haapaa ja harmaaleppää.

Lajistossa esiintyvät kieli, vadelma, lehtokuusama, vuohenputki, metsäkastikka, koiranputki, kevätlinnunherne, mustikka, sinivuokko, taikinamarja, mustakonnanmarja, jänönsalaatti, sananjalka, lillukka, puolukka, metsävirna, aholeinikki, metsämansikka, niittynätkelmä, metsäkurjenpolvi ja metsäorvokki.

Kuva 30. Kohteen 13 rakennuspaikan kuivaa lehtoa.

Rakennuspaikalle tuleva metsäkoneura läpäisee luonnonsuojelualueen. Tällä kohtaa kasvupaikkana on lehtomainen kangas (OMT) ja tuore keskiravinteinen lehto (OMaT). Puusto on varttuvaa ja osin varttunutta kuusta, jota on harvennettu ja hoidettu talousmetsänä ilmeisesti ennen suojelualueen perustamista. Uralta on kaadettu järeitä

kuusia uraa tehdessä. Pohjakerroksen kasvillisuus on hyvin niukkaa. Lajistossa on esimerkiksi mustikkaa. Uran varressa on joitain metsälehmuksia alikasvoksena, mutta uran läheisyydessä ei ole runkolehmuksia.

Kuva 31. Kohteen 13 luonnonsuojelualueen läpi kulkevaa ajouraa.

Rakennuspaikka sijoittuu kohteelle Nikkilänkalliot KAO040255, joka on valtakunnallisesti arvokas kallioalue

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä erityisiä arvoja.

Kohde sijoittuu arvokkaalle kallioalueelle Nikkilänkalliot KAO040255, ja rakennuspaikan sijoittaminen alueelle ja luonnonsuojelualueen välittömään läheisyyteen ei ole suositeltavaa. Alueelta ei kuitenkaan todettu erityisen merkittäviä kallioalueeseen liittyviä luontoarvoja. Taivatlammen alueella on jo rantarakentamista, joten uuden rakennuspaikan mahdollinen sijoittaminen sinne ei ratkaisevasti heikennä alueen maisemakuvaa. Rakennuspaikka on näkyvissä lähinnä lammen lähimaisemassa.

Rakennuspaikalle johtaa jo ajoura, jonka kunnostus ajokelpoiseksi ei arvioida olennaisesti heikentävän suojelualueen arvoja. Kartoilla esiintyvä uralinjaus on toteuttamiskelvoton.

Kohde Venäjänniemi 1 (14)

Kohde sijoittuu Venäjänniemen eteläkärjen alueelle Rutalahdella.

Kuva 32. Kohteen Venäjänniemi 1 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu ja pohja kivinen. Ilmaveroista kasvillisuutta ei juuri esiinny. Rantaviivassa kasvaa yleisenä suomyrttiä ja heiniä.

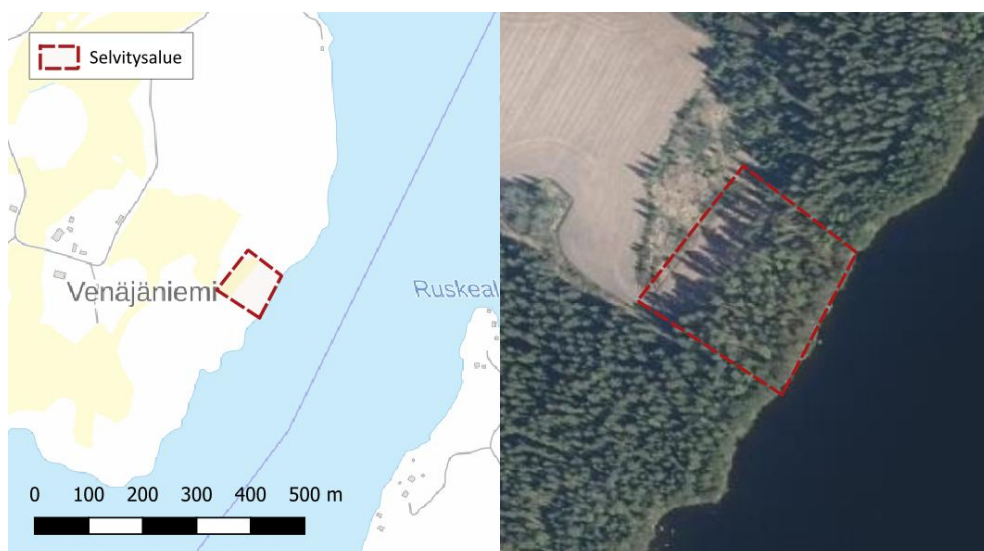
Kasvupaikka rajauksella on pääosin kuivahko kangas (VT). Puusto on varttuvaa harvahkoa männikköä. Tyyppilajistoa ovat mustikka, puolukka, oravanmarja ja metsäkastikka. Harvakseltaan esiintyy sinivuokkoa ja sananjalkaa.

Kuva 33. Kohteen Venäjänniemi 1 rantaviivaa ja mäntykangasta.**Yhteenveto:**

Ei luontotyypeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja.

Kohde Venäjänniemi 2 (15)

Kohde sijoittuu Venäjänniemen itäreunalle pellon ja Rutalahden väliselle metsäkaistaleelle.

Kuva 34. Kohteen Venäjänniemi 2 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu ja pohja kivinen. Ilmaveroista kasvillisuutta ei juuri esiinny. Rantaviivassa kasvaa yleisenä suomyrttiä ja heiniä.

Kasvupaikka rajauksella on pääosin tuore kangas (MT) ja laikuittain lehtomainen kangas (OMT). Puusto on talousmetsänä hoidettua varttuvaa harvahkoa sekapuustoa, jossa on mäntyä, kuusta ja koivua. Metsäpohjassa on louhikkoisuutta. Tyyppilajistoa ovat mustikka, puolukka ja metsäkastikka. Harvakseltaan ja laikuittain esiintyy ravinteisuudesta kertovia metsävirnaa, kevätlinnunhernettä kieloa, sinivuokkoa ja nuokkotalvikkia.

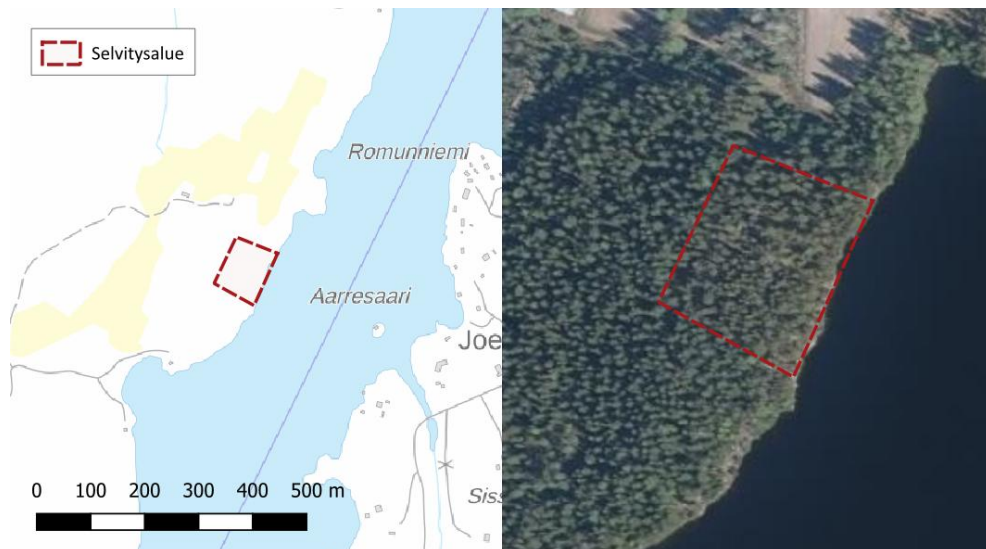
Kuva 35. Kohteen Venäjänniemi 2 rantatyyppiä ja kuusivaltaista varttunutta talousmetsää.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja tai maisemallisia erityisarvoja.

Kohde Venäjänniemi 3 (16)

Kohde sijoittuu Venäjänniemen itäreunalle Rutalahden Aarresaaren kohdalle.

Kuva 36. Kohteen Venäjänniemi 3 sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu ja pohja kivinen. Eteläosa rannasta on jäkäläpeitteistä kalliota. Ilmaveroista kasvillisuutta ei juuri esiinny. Rantaviivassa kasvaa yleisenä suomyrttiä ja heiniä.

Kasvupaikka rajauksella on pääosin tuore kangas (MT) ja laikuittain kuivahko kangas (VT). Kalliosilla kohdilla on karumpia kasvupaikkoja. Alueella on louhikkoisuutta. Puusto on varttuvaa ja varttunutta melko harvaa kuusta ja mäntyä. Eteläpuolella metsä jatkuu monotonisena tuoreen kankaan (MT) kuusikkona. Lounaisnurkassa rajausta on isohko pyöräselkäinen kalliopaasi. Tyyppilajistoa ovat puolukka, mustikka ja seinäsammal.

Kuva 37. Kohteen Venäjänniemi 3 rantatyyppiä ja harvahkoa talousmetsää.

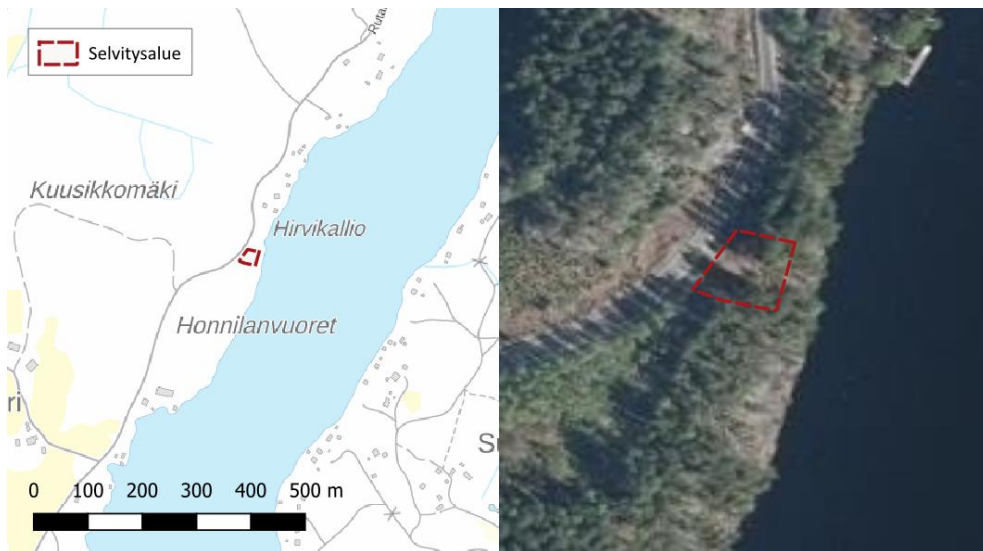
Kuva 38. Kohteen Venäjänniemi 3 rantakalliota ja lounaisnurkan kallioselännettä.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja erityisarvoja. Kallioalueiden johdosta rakennuspaikaksi soveltuu parhaiten rajauksen pohjoislaita.

Kohde Honnilanvuoret (17)

Kohde sijoittuu Honnilanvuorten alueelle Hirvikallion ja rannan väliselle kapealle kaistaleelle. Rutalahden tie kulkee Hirvikallion ja kohteen välissä.

Kuva 39. Kohteen Honnilanvuoret sijainti ja ilmakuva.

Kohteen rantatyyppi on karu, suoraan kalliosta jyrkästi laskeva. Ilmaveroista kasvillisuutta ei esiinny.

Kasvupaikka rajauksella on karua kalliomaata, joka vastaa kuivan kankaan (CT) kasvupaikkaa. Puusto on harvaa, varttuvaa ja mäntyvaltaista. Pohjoisreunassa kalliometsä vaihtuu tuoreen kankaan (MT) kuusikoksi. Alueella on sijainnut vanha poistettu lomarakennus, jonka jäljiltä maastossa on perustusten rauniot, laatoituksia ja valuja ja esimerkiksi muurattu grillipaikka. Maasto on osin kulunutta. Tienvarren parkkipaikan kohdalla on täyttömaata, jossa vieraslajeista esiintyy lupiini.

Lajistossa tavallisia ovat poronjäkälet, kanerva ja puolukka. Erityistä kalliolajistoa ei havaittu.

Kuva 40. Kohteen Honnilanvuoret vanha rakennuspaikka ja kulunutta kallioaluetta.

Yhteenveto:

Ei luontotyyppeihin, uhanalaiseen lajistoon tai direktiivilajeihin liittyviä arvoja erityisarvoja.

Kohde sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaaksi arvioidulle kallioalueelle KAO040239 Honnilanvuoret-Hirvikallio (arvoluokka 4). Suhteessa kohteeseen kallioalueen arvokkaimmat alueet sijoittuvat sen eteläpuolelle Honnilanvuorten alueelle ja toisaalta Rutalahdentien toisella puolella sijaitsevan Hirvikallion alueelle. Selvityskohteen kohdalla

Rutalahdentien rakentaminen ja toisaalta kohteella sijainnut aiempi rakennuspaikka jo ovat vaikuttaneet luonnonoloihin ja maisemakuvaan. Selvityskohteen kohdalla arvokkaaseen kallioalueeseen liittyvät arvot ovat ensisijaisesti maisemallisia. Sijainnin Honnilanvuorten kallioselänteiden alarinteessä, tien välittömässä läheisyydessä ja toisaalta jo rakennetun alueen välittämässä yhteydessä arvioidaan vähentävän maisemaan kohdistuvia vaikutuksia, eikä niiden arvioida muodostuvan merkittävän haitalliseksi.

Kallioalueen arvot huomioiva mitoitus.

4 Viitteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Luonnonsuojelulaki (3/2023).

Mäkelä, K & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. SYKE

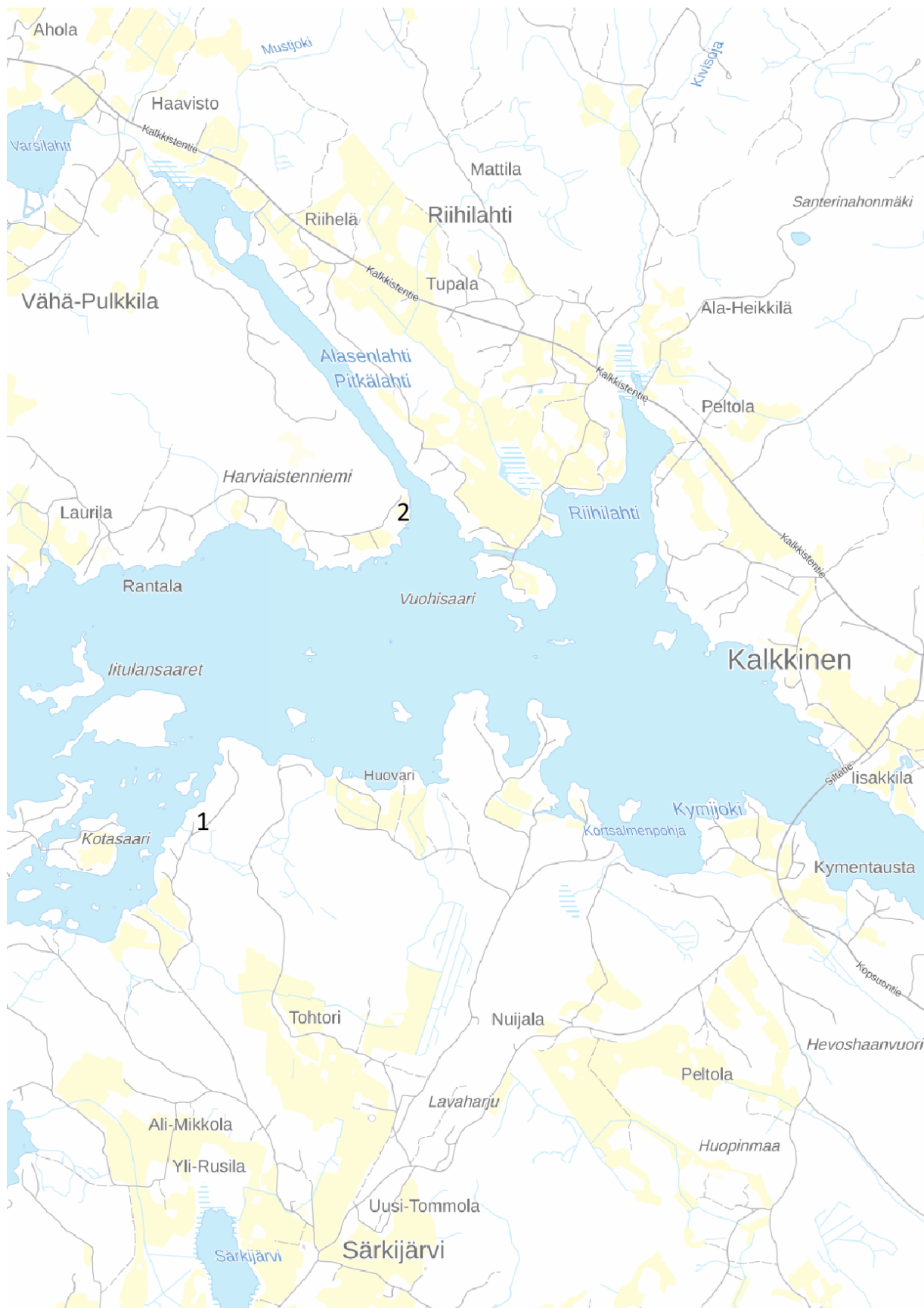
Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).

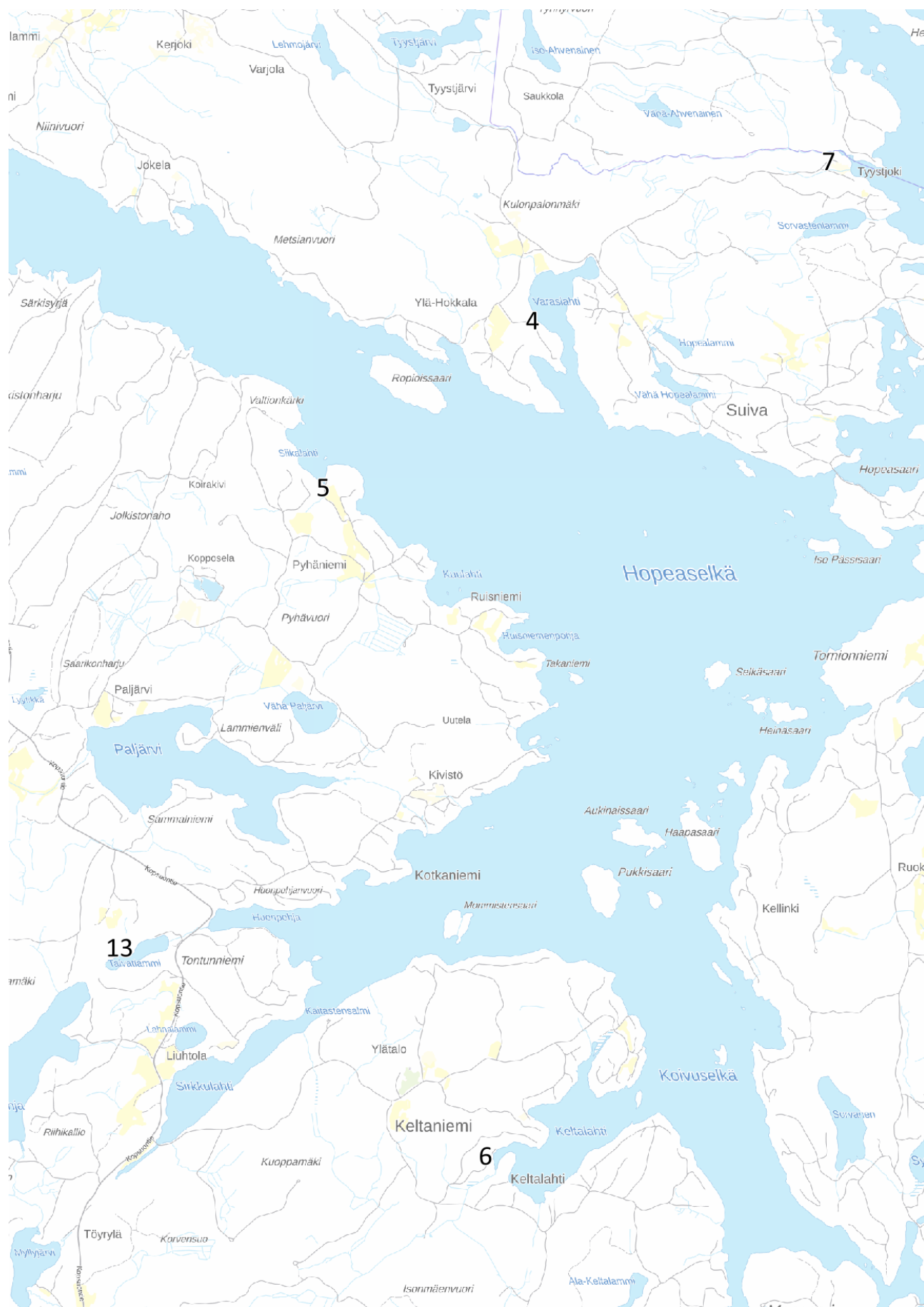
Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

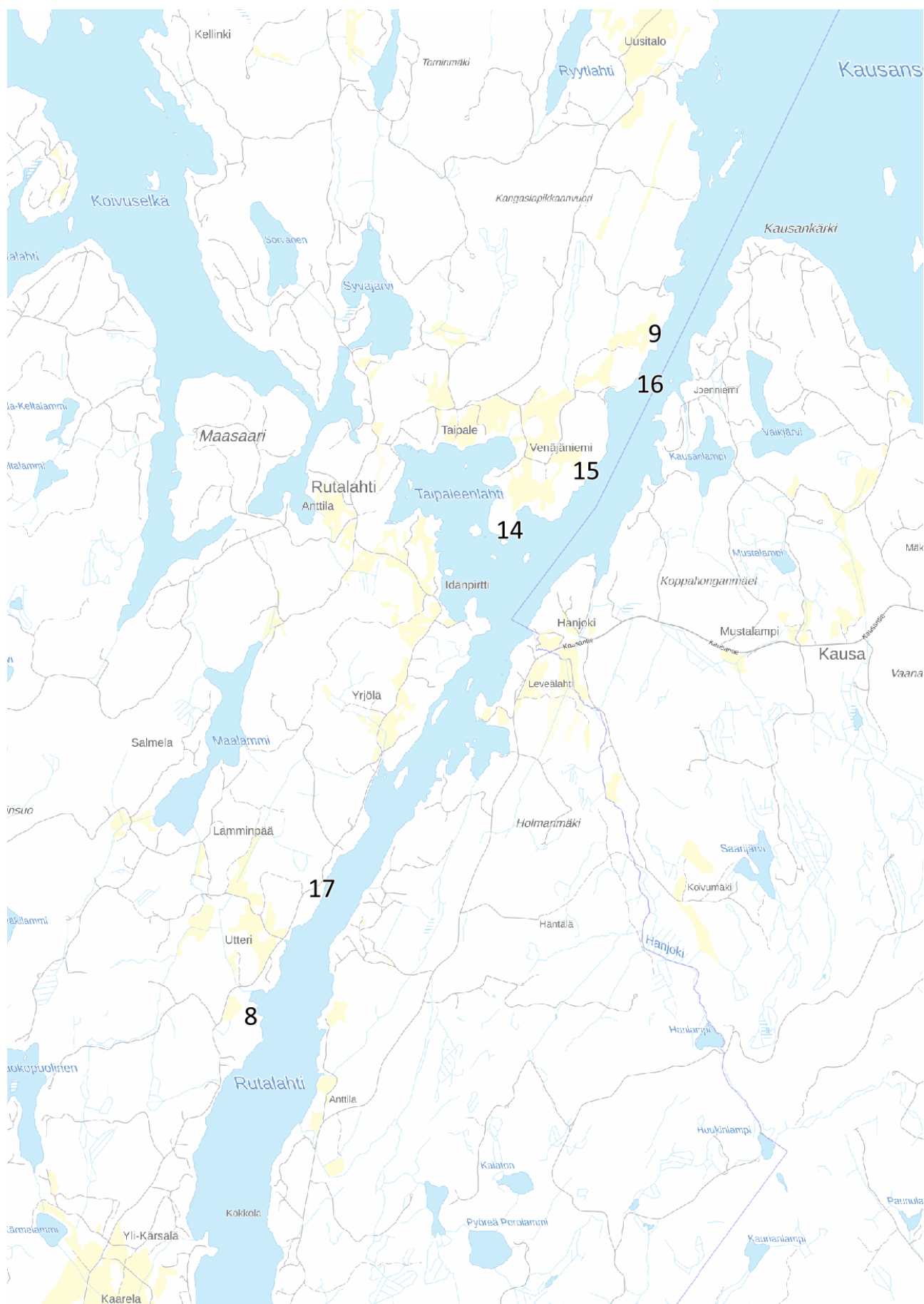
Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Ympäristö.fi 2020. Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot.

Ruotsalaisen rantaosayleiskaavan täydentävä luontoselvitys 2025**Liite 1.** Selvityskohteiden sijainti. Numerointi noudattaa raportissa käytettyä.**Kuva 1.** Kohteet Kalkkisten alueella.

Kuva 2. Kohteet Hopeaselän ja Ruotsalaisen alueella.

Kuva 3. Kohteet Rutalahden alueella